

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії Кошельник Владислав Едуардович 1997 року народження, громадянин України. Освіта вища: У 2020 році закінчив Полтавський юридичний інститут Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого за спеціальністю 081 «Право» (диплом бакалавра). Закінчив у 2022 році Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка за спеціальністю 061 «Журналістика» (диплом магістра з відзнакою). «01» жовтня 2022 року зарахований за конкурсом до аспірантури філософського факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна за спеціальністю 052 «Політологія». Кошельник Владислав Едуардович виконав акредитовану освітньо-наукову програму «Політологія» зі спеціальності 052 Політологія.

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом по Харківському національному університету імені В. Н. Каразіна Міністерства освіти і науки України «22» червня 2026 року № 0114-1/275, у складі:

голови разової спеціалізованої вченої ради:

Комарова Тетяна Геннадіївна, доктор політичних наук (23.00.01 – Теорія та історія політичної науки), доцент, професор кафедри політології ННІ філософії, культурології, політології Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна;

рецензентів:

Авксентьев Антон Олександрович, кандидат політичних наук (спеціальність 23.00.01 – Теорія та історія політичної науки), старший викладач кафедри політології ННІ філософії, культурології, політології Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна;

Баталов Олексій Анатолійович, кандидат філософських наук (09.00.03 – Соціальна філософія та філософія історії), доцент кафедри політології ННІ філософії, культурології, політології Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна;

офіційні опоненти:

Романюк Олександр Іванович, доктор політичних наук (23.00.02 – Політичні інститути та процеси), професор, професор кафедри міжнародних відносин і політичної філософії Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця;

Назаров Микола Сергійович, доктор політичних наук (23.00.02 – Політичні інститути та процеси), доцент, старший науковий співробітник Сумського державного університету.

На засіданні «02» вересня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» Кошельнику Владиславу Едуардовичу на підставі публічного захисту дисертації «Військові конфлікти на пострадянському просторі: порівняльний аналіз» за спеціальністю 052 «Політологія» відповідно до Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти.

Дисертацію виконано у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна МОН України, м. Харків.

Науковий керівник – Фісун Олександр Анатолійович, доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політології ННІ філософії, культурології, політології Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису. Проведений аналіз засвідчив її відповідність вимогам пункту 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами).

Здобувач має 10 наукових публікацій за темою дисертації, з них 3 статті у наукових фахових виданнях України категорії «Б». Також додатково опубліковано статтю у вітчизняному науковому віснику «Гілея» та ще одну статтю опубліковано у Словацькому науковому журналі. Також автором опубліковано 5 публікацій апробаційного характеру:

Статті у наукових фахових виданнях України:

1. Кошельник В. Е. Вірмено-азербайджанський конфлікт: хронологія подій та політичний аспект. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, серія «Питання політології»*. 2023. Вип. 44. С. 61-67. <https://doi.org/10.26565/2220-8089-2023-44-08>
2. Кошельник В. Е. Загальна характеристика політичних режимів пострадянського простору та особливості їх формування. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, серія «Питання політології»*. 2024. Вип. 45. С. 32-37. <https://doi.org/10.26565/2220-8089-2024-45-04>
3. Кошельник В. Е. Російсько-українська війна як приклад лімінальної війни: етапи та механізми ескалації. *Вісник ХНУ імені В.Н. Каразіна «Питання політології»*. 2026. Вип. 49. С. 85-90. <https://doi.org/10.26565/2220-8089-2026-49-11>

Наукові статті, які додатково відображають результати дисертації:

1. Кошельник В. Е. Динаміка політичних відносин України та Росії у 1991 – 2024 рр. *Науковий Вісник «Гілея». «Політичні науки»*. 2025. Вип. 207-208 (№ 5-6). С. 38-43. <https://doi.org/10.31392/Hileya-POLITI->
2. Koshelnyk V. Features of Information Security of Ukraine, the USA and the PRC. *Slovak International Scientific Journal*. 2024. № 87. Р. 62-66. [10.5281/zenodo.13756333](https://doi.org/10.5281/zenodo.13756333)

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

1. Кошельник В. Е. Інформаційна безпека та інформаційна оборона держави: сучасний стан та перспективи розвитку. *Міжнародний електронний науково-правктичний журнал «WayScience» «Global society in formation of new security system and world order»*. Серія «Політичні науки». Дніпро: 2023. С. 221-223.

URL: <http://www.wayscience.com/wp-content/uploads/2023/08/Conference-Proceedings-July-27-28-2023-1.pdf>

2. Кошельник В. Е. Проблеми застосування санкцій до Іраку внаслідок анексії Кувейту. *Міжнародний електронний науково-правктичний журнал «WayScience» «Global society in formation of new security system and world order»*. Серія «Політичні науки». Дніпро: 2023. С. 219-220.

URL: <http://www.wayscience.com/wp-content/uploads/2023/08/Conference-Proceedings-July-27-28-2023-1.pdf>

3. Koshelnyk V. Development of the institute of information security in Ukraine. *IX Forum for researchers «Research and education in the global world: Eurointegration processes»*. Kharkiv: 2023. Р. 232-234.

URL: http://www.tesol-ukraine.com/wp-content/uploads/2023/06/ФОРУМ_2023.pdf

4. Кошельник В. Е. Взаємовідносини України та Росії: проблеми та перспективи. *Міжнародна мультидисциплінарна наукова інтернет-конференція Світ наукових досліджень*. Серія «Політичні науки». 2025. Вип. 42. С. 140-142

URL: https://www.economy-confer.com.ua/data/downloads/file_1768128199.pdf

5. Кошельник В. Е. Україна у контексті реалістичної парадигми Генрі Кіссінджера: між пострадянським простором та новим світовим порядком. *3 Міжнародна науково-практична інтернет конференція «Progressive opportunities and solutions of advanced society»*. Дніпро, 2025. С. 99-101.

URL: <http://www.wayscience.com/wp-content/uploads/2025/11/Conference-Proceedings-November-6-7-2025.pdf>

Зміст наукових публікацій свідчить про повноту опублікованих результатів дисертаційного дослідження.

У дискусії взяли участь голова ради, рецензенти та офіційні опоненти. Дисертаційна робота Кошельника В. Е. оцінена позитивно: вона є самостійним, завершеним науковим дослідженням, що характеризується високим рівнем теоретичної рефлексії, оригінальністю постановки проблеми та широкою міждисциплінарною обізнаністю автора.

Разом із тим рецензенти та офіційні опоненти висловили такі зауваження.

Авксентьєв Антон Олександрович, кандидат політичних наук (спеціальність 23.00.01 – Теорія та історія політичної науки), старший викладач кафедри політології ННІ філософії, культурології, політології Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (офіційний рецензент).

Роботу оцінено позитивно, висловлено зауваження:

1. По-перше, дисертація має надмірний обсяг (378 сторінок), що перш за все обумовлено розлогими історичними екскурсами та докладним описом окремих конфліктів. На нашу думку, скорочення окремих фактографічних і оглядових фрагментів без втрати змістовного наповнення дозволило б зробити роботу більш концентрованою та акцентувати увагу читача на власних наукових здобутках автора. У роботі спостерігається певна повторюваність ключових теоретичних положень, а більшість фрагментів тексту носять описовий характер.
2. По-друге, за безпосередньо дослідницьку, а не описову складову роботи, ймовірно, відповідають численні авторські таблиці, однак їхній зміст не завжди виглядає достатньо аргументованим. Наприклад, у першому розділі при розгляді пострадянського простору автор включає до таблиць не 15 країн, а чергує то 6, то 10 держав, не аргументуючи свій вибір. З окремими положеннями результатів авторського аналізу щодо обраних країн вкрай важко погодитись. Наприклад, автор помилково визначає Грузію як президентську республіку (с. 55), а у таблиці 1.2. відзначає її «прозахідну орієнтацію» та «демократизацію» як основну рису «еволюції політичної системи». У другому розділі в таблиці 2.2. автор характеризує інтенсивність Нагірно-Карабаського конфлікту (2020-2023) як «середньо-високу», а «Конфлікту на Донбасі» (2014-2021) – як «середню». Статистичної аргументації цієї суперечливої тези автор не наводить.
3. По-третє, стилістично наукова коректність дослідження суттєво виграла б від більшої точності у використанні термінології. Саме формулювання «конфлікт на Донбасі» (як і «війна на сході» в інших фрагментах тексту) суперечить подальшим висновкам автора про багатоетапну російсько-українську війну. Також автору варто було б уникати терміну «гібридна війна», якщо він вже обрав концепцію «лімінальної війни». Загалом у тексті трапляються окремі стилістичні неточності, повторювані формулювання, надмірне використання складних термінологічних конструкцій та незначні редакційні огріхи.

Баталов Олексій Анатолійович, кандидат філософських наук (09.00.03 – Соціальна філософія та філософія історії), доцент кафедри політології ННІ філософії, культурології, політології Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (офіційний рецензент).

Роботу оцінено позитивно, висловлено зауваження:

1. Двовісна таксономія конфліктів, побудована на поєднанні інтенсивності насильства та рівня міжнародного залучення, є доволі переконливою, проте її можна було б доповнити ширшим поясненням того, як саме вимірюється міжнародна залученість у військові конфлікти. Так, вплив зовнішніх акторів може проявлятися в різних формах: військовій, дипломатичній, економічній, інформаційній, інституційній або проксі-підтримці. Чітке виокремлення цих форм та їх докладне дослідження посилює б прикладну цінність запропонованої типології.
2. У порівняльній частині дослідження окремі конфлікти пострадянського простору могли б бути проаналізовані за єдиним набором показників. Це дозволило б виразніше продемонструвати не лише унікальність російсько-українського кейсу (що є цілком виправданим з огляду на її значення для нашої країни), а й межі використання авторських моделей до інших конфліктів.
3. У роботі обґрунтовано критикується обмеженість міжнародних механізмів безпеки та недостатня ефективність міжнародних організацій у запобіганні ескалації конфліктів. Разом із тим доцільним було б дещо ширше розкрити відмінності між політичними, правовими та інституційними обмеженнями діяльності таких організацій, як ООН, ОБСЄ і НАТО. Це дало б змогу точніше визначити, які саме механізми в сучасному світі виявилися повністю неефективними, а які могли б бути модернізовані.

Романюк Олександр Іванович, доктор політичних наук (23.00.02 – Політичні інститути та процеси), професор, професор кафедри міжнародних відносин і політичної філософії Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (офіційний опонент).

Роботу оцінено позитивно, висловлено зауваження:

1. У дисертації є значне перевищення обсягу. За стандартами МОН України, вимоги до обсягу основного тексту дисертації з політології (PhD) є такими: обсяг у сторінках орієнтовано 155-200 сторінок, у Вас – 318; обсяг у символах з пробілами – 260 000 – 360 000 знаків, у Вас – 623 759. Тобто текст Вашої дисертаційної роботи майже у два рази перевищує рекомендації Міністерства освіти і науки України, викладених в наказі №40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» від 12 січня 2017 року.
2. У дисертації запропоновано цікаву модель еволюції лімінальної війни, яка включає лімінальну фазу, часткову воєнну ескалацію, розрив лімінальності, відкриту війну та постлімінальну трансформацію. Разом із тим, у роботі добре було б ще чіткіше розмежувати критерії переходу між цими етапами. Зокрема, потребує додаткового уточнення питання про те, які саме

індикатори дозволяють аналітично зафіксувати момент «розриву лімінальності», якщо агресор свідомо зберігає неоднозначність, заперечує свою участь або комбінує відкриті й приховані форми дії. У зв'язку з цим на захисті варто було б почути відповідь здобувача на питання: які мінімальні емпіричні ознаки дають підстави вважати, що конфлікт перейшов із лімінальної фази до відкритої воєнної фази?

3. Значна увага приділена впливу зовнішніх чинників на виникнення та ескалацію військових конфліктів на пострадянському просторі. У зв'язку з цим виникає запитання: яким чином співвідносяться внутрішні та зовнішні чинники у формуванні конфліктного потенціалу пострадянських держав, і чи можна визначити, який із них є визначальним для різних типів військових конфліктів?
4. Практичні рекомендації дисертації щодо раннього попередження конфліктів, протидії гібридним загрозам і вдосконалення міжнародного реагування є слушними. Водночас вони могли б бути більш конкретизовані з погляду адресатів їхнього застосування. Зокрема, варто було б чіткіше розмежувати рекомендації для України, для міжнародних організацій, для держав-партнерів і для аналітичних інституцій. Така деталізація підвищила б прикладну цінність роботи та зробила б її висновки більш придатними для практичного використання.

Назаров Микола Сергійович, доктор політичних наук (23.00.02 – Політичні інститути та процеси), доцент, старший науковий співробітник Сумського державного університету (офіційний опонент).

Роботу оцінено позитивно, висловлено зауваження:

1. Запропонована автором модель еволюції лімінальної війни є цікавою та має значний теоретичний потенціал. Водночас раціональним видається ширше обґрунтування можливостей її використання для аналізу інших військових конфліктів на пострадянському просторі. Хоча російсько-українська війна є найбільш репрезентативним прикладом, варто було б показати, наскільки ця модель придатна для інтерпретації подій у Придністров'ї, російсько-грузинській війні та інших конфліктах. Під час захисту було б корисно почути позицію автора щодо універсальності запропонованої концепції або меж її застосування.
2. У дисертації розглянуто вплив інформаційного чинника на розвиток військових конфліктів, однак цей напрям дослідження міг би бути висвітлений більш комплексно. Особливо це стосується ролі інформаційних операцій у підтриманні лімінального стану конфлікту, формуванні викривлених наративів, делегітимації державних інститутів та створенні альтернативних трактувань агресії. У зв'язку з цим доцільно було б уточнити місце інформаційного компонента в запропонованій моделі еволюції лімінальної війни.
3. Певні питання викликає визначення постлімінальної трансформації як завершального етапу авторської моделі. Зважаючи на те, що російсько-українська війна триває, зміст цього етапу поки що має переважно

теоретичний характер. Варто конкретизувати критерії, за яких можна говорити про початок постлімінальної трансформації, зокрема чи пов'язується вона із завершенням бойових дій, політичним врегулюванням, відновленням територіальної цілісності, трансформацією міжнародної системи безпеки або змінами всередині держави-агресора.

Здобувач надав вичерпні відповіді на всі висловлені зауваження.

Додаткових зауважень, окрім тих, що вже були висвітлені у письмових рецензіях та відгуках офіційних опонентів, не надходило.

Дискусія мала конструктивний характер. Присутні одностайно відзначили високий науковий рівень дисертаційного дослідження, оригінальність постановки проблеми, ґрунтовність теоретико-методологічного апарату та вагомий особистий внесок здобувача в розвиток політичної науки.

Результати відкритого голосування:

«За» – **5** членів ради.

«Проти» – **0** членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Кошельнику Владиславу Едуардовичу ступінь доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 052 «Політологія».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової
спеціалізованої вченої ради

Тетяна КОМАРОВА

Онлайн сервіс створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного
підпису

ПРОТОКОЛ
створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

Дата та час: 16:46:34 03.09.2026

Назва файлу з підписом: Рішення_Кошельник.pdf.asice
Розмір файлу з підписом: 195.0 КБ

Перевірені файли:
Назва файлу без підпису: Рішення_Кошельник.pdf
Розмір файлу без підпису: 194.7 КБ

Результат перевірки підпису: Підпис створено та перевірено успішно. Цілісність даних
підтверджено

Підписувач: Комарова Тетяна Геннадіївна
П.І.Б.: Комарова Тетяна Геннадіївна
Країна: Україна
РНОКПП: 2591114188
Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для підпису від Надавача): 16:46:10
03.09.2026
Сертифікат виданий: "Дія". Кваліфікований надавач електронних довірчих послуг
Серійний номер: 514B5C86A1E5DA1104000000A249980080471A05
Тип носія особистого ключа: ЗНКІ криптомодуль ІІТ Гряда-301
Алгоритм підпису: ДСТУ 4145
Тип підпису: Кваліфікований
Тип контейнера: Підпис та дані в архіві (розширений) (ASiC-E)
Формат підпису: З повними даними для перевірки (XAdES-B-LT)
Сертифікат: Кваліфікований

Версія від: 2026.08.19 13:00